

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014–2020

UNIVERZITA J. E. PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM

Filozofická fakulta

Boží Dar: Anton Günther

Tři v jednom: Božidarský Špičák.¹ Přátelsky kde lesy šumí (překlad J. V. Nečas)²

Am Spitzberg bei Gottesgab 1111 m.

Bu da Wälder hamlich rausch'n.
Lieder u. Geb. in ergeb. Mundart No. 30.
Metod. Text u. Zeichn. v. A. Günther, Gottesgab.

Df da Wärd do is halt lustich, of da Wärd do is halt
schü, do kömmt da Sonn en al-ler ericht, schein sa. aa en längst
hie. Wu da Wälder hamlich rausch'n, wu da Gab su rötlich
blüht, mit tan Ränich mächt is rausch'n, weil dort druon mei Heisl schteht.

2. s' Wasser is su klar on tiefich
On da Luft weht frisch on raa,
drem sei mir aa su schül gewasch'n,
Net gar se gruß on net se klaa.
Refr. Wu da Wälder hamlich us'n.

3. Tief en Wald do mach'n Schwamma,
Schreit dr Kutul, sprengt's Reb.
Uwer tausnd Beer on Blümle
Streich't dr Wend, druon of dr Seb.
Refr. Wu da Wälder hamlich us'n.

4. Jäsch, Hantlich, Grünere, Stehtich,
Älterhand Fisch wasserich,
Senga tausnd schüna Stieble,
Wasa dort druon epr Rafl zie.
Refr. Wu da Wälder hamlich us'n.

5. 's is su hamlich, steil on friedlich
Als wär mr ball an Gemil draß,
Denn dr Roud mit feina Sterle
Scheint net weit ve ons druass.
Refr. Wu da Wälder us'n.

6. Wie gar weit en Land nei ganga
Wu da Wensich anderich sei,
Doch ich wie ball wieder komma;
När do druon do is mir sei.
Refr. Wu da Wälder hamlich us'n.

Dieses Lied entfiand 1905
Alle Rechte vorbehalten.
Nachdruck streng verboten.

Jak je krásné u nás v horách,
V horách tam je přepěkně,
Sluníčko nám ve dne svítí,
Ze všech končin nejděle.

S žádným králem neměnil bych
Straň, kde otec domek má,
Přátelsky kde lesy šumí
A vřes rudě rozkvétá.

V hloubi lesa srnky, laně,
Kukačka tam kukává,
Vít vane po výšinách,
Tisíce květů houpává.

S žádným králem neměnil bych

Prošel já jsem různé kraje
Lidé jsou tam jinačí.
Ale vždycky jsem se vrátil
Domov srdce potěší

S žádným králem neměnil bych

Klipp-Lied.

Jch bi'a Klippmadl, dreh' is Zwernsradl,
Sitz ben Klippsackl älla Omd,
Loss da Klipp sprenga, thu m' a Liedl senga
On bi' flässich, dess der Arm oft bromml.

Ref: Klipp kläpp klipp Klipp klipp kläpp.
Klipp kläpp klipp kläpp
Klipp kläpp klipp Klipp klipp kläpp
Klipp kläpp klipp kläpp.

Jch thu da Händ'erschit wäsch'rüch da Klippfläsch'n
Mäch mer nord'a'schüs Gesozer hi:
Df Zwern werd aufgewond'n, s'Lämpf ägezond'n
Nord gieht's klipp kläpp, bis ich fertich bi:
Ref: Klipp kläpp klipp u. s. w.

Wenn Wenler draus'n oft d'Sehorm thu! saush
On is Schneegestöwer härt nef auf,
Sitzich en wärma Stubi, kläpp mit da Klipp,
Streck a' Nodl noch df andern drauf.
Ref: Klipp kläpp klipp u. s. w.

Thu mer is Zöhl schü'mäch'n kä mer en Sonnomd läch'n,
Wenn mer a Stükl Bordin fortrog'n kä,
Denn lass ich da Klipp sprenga thu mer a Liedl senga,
Denn war flässich's kriecht a'en 'Mä'.
Ref: Klipp kläpp klipp u. s. w.

Metodie, Text u. Zeichn. v. A. Günther,
Gottesgab.

Verl v. Joh. Günther, Gottesgab N° 113.
Nachdr. verb.

N° IV.

Grüß Gott aus dem
Erzgebirge!

¹ <https://de.wikipedia.org/wiki/Liedpostkarte>, <http://www.anton-guenther.de/>

² <http://www.znkr.cz/clanek/504-Zivot-a-dilo-antona-gunthera-vypravi-a-hraje-josef-necas/>

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar.
Interreg V A / 2014–2020

UNIVERZITA J. E. PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM

Filozofická fakulta

Motivy pro samostatná bádání:

Najděte informace o narození a mládí Antona Günthera.

Jak Günther přišel na svou „typickou“ pohlednici? Popište ji.

Hlásí se Boží Dar dostatečně ke svému rodákovi Güntherovi? Zdůvodněte.

Popište dům, hrob, pomník v obci Boží Dar.

Kudy vede stezka Antona Günthera? Která místa na ní byste rádi navštívili? Zdůvodněte.

Na základě písně Přátelsky kde lesy šumí vytvořte pozvánku do Krušných hor.

Naučte se pět slov krušnohorským nářečím Antona Günthera. Hledejte v názvech písní...

(kdekoliv)

Najděte informace o konci Antona Günthera.

Porovnejte českou a německou stránku o A. G. na Wikipedii. Čím je dána taková odlišnost?

Napište alespoň tři příklady Antonova pohledu na svět.

Žil v horách v chudobě, přesto byl opěvovaný a oceňovaný. Jak si to vysvětlujete?

Po zkušenostech z Prahy se rozhodl pro dráhu profesionálního hudebníka. Již jako osmiletý si totiž se svým otcem chodíval přivydělat v zimě do krčem. Anton psal a zpíval v původním krušnohorském dialektu. Po druhé světové válce byl dlouhé roky zamlčován a jeho odkaz byl připomínán spíše v rámci sudetské komunity.

Ve své písni *Arzgebirg, wie bist du schief!* (Krušnohoří, jak si krásné!), se zmiňoval o panenské krajině, vyzdvihl rozmanitost krajiny, od nízko položených luk až po hory, zeleň na jaře a zimní „sněhovou“ bělost. Podle něj na počasí nesejde, krása Krušnohoří je uložena hluboko v duši. Panenská krajina společně s jazykem evokuje domov, spojení s přírodou. Následuje motiv tajícího sněhu, který zalévá květiny, v přeneseném smyslu lidskou duši. Günther vyzdvihoval i zvukovou kulisu přírody, která jej obklopuje. Emotivně silný je i opis sběru plodů (les, louky), které si spojuje se sytými vůněmi. Popsal všechna roční období. Zima je reprezentována neobvykle vesele (atmosféra rodinného krbu), ač je spjata s možností smrti. Autor naznačil své přání vždy se moci vrátet do „původně německé krajiny,“ která je jemu a jeho blízkým po věky domovem.³

³ Martin Michael MONZ, *Obraz montánní krajiny českého Krušnohoří v krásné literatuře mezi léty 1800 – 1945*. Diplomová práce. Fakulta sociálních studií MU Brno 2019, s. 44 – 45, upraveno,